

Suomen Sotatieteellisen Seuran uudet kunniajäsened

**VARA-AMIRAALI
OIVA TAPIO KOIVISTO**

Varu-amiraali Oiva Koiviston koko sotilasura keskittyy laivaston ja merivoimien virkaportaisiin. Jo 18-vuotiaana varusmiehenä hän tuli Rannikkolaivastoon v 1922, valmistui upseeriksi toiselta merikadettikurssilta v 1925, komennettiin pian tämän jälkeen Kadettikoulun meripuolustusosaston opetusupseeriksi ja tästä tehtävästä purjehduskaudeksi 1932—33 Koululaiva Suomen Joutsenelle oppijakson päälliköksi.

Näin toimittuaan vv 1926—33 upseerien opetus- ja kasvatustehtävissä hän itsekin perehtyi hyvin monipuolisesti merivoimien, lähinnä laivaston eri toimialojen ajankohtaisiin kehittämiskysymyksiin. Kahden vuoden palvelujakso Laatokalla Rannikkotykistörykmentti 3:n merikomppanian päällikkönä avasi silloisen kapteeniluutnantti Koiviston näkemyksiä meripuolustuksemme kokonaistarpeista, joihin hän SKK:n Merisotaosasto 2:lla tutustui edelleen teoreettisesti vv 1935—37. Tehtävä Merivoimien esikunnassa keskeytyi syksyn 1939 YH:ssa, jolloin komentajakapteeni Koivisto määrättiin Rannikkolaivaston esikuntapäälliköksi. Talvisodan päätyttyä hän pääsi käytännön laivapalveluun panssarilaiva Väinämöisen päällikkönä, jossa tehtävässä hän aloitti jatkosodan saaden pian vastuulle Laivasto-osasto Väinämöisen päällikkyyden.

Toimittuaan demobilisaatio- ja sodan jälkeisen järjestelyvaiheen ajan Turun Laivastoaseman päällikkönä kommodori Koivisto määrättiin v 1945 Rannikkolaivaston päälliköksi, jossa tehtävässä hän joutui johtamaan erittäin vaativan merialueittemme miinanraivauksen ja selvittämään monet vaikeat laivastomme järjestely- ja alkuhankintakysymykset. Puolustusvoimien uudelleenjärjestelyn yhteydessä, kun laivasto itsenäistyi omaksi merivoimien puolustushaarakseen kontra-amiraali Koivistosta tuli ensimmäinen tämän organisaation mukaisten merivoimien komentaja. Tässä tehtävässä lähes kahdentoista vuoden ajan vara-amiraali Koivisto ennätti saada alkuun ja suurelta osalta johtaa sen laivastomme jälleenrakennustyön, joka on johtanut nykyisiin oloihimme suunniteltuihin ja edelleen kehittyviin merivoimiimme. Laivaston historian yhtenä kirjoittajana vara-amiraali Koivisto on asiantuntijana selvitelty juuri merivoimiemme kehittämiskysymyksiä.

Lähes 40 vuotta merivoimissa kadettien opettajasta yksikön päälliköksi ja lopulta puolustushaaran komentajaksi on selkeä virkaura, joka, kun se alkaa 1920-luvun puolivälistä aluksilta ja päättyy sotien jälkeen kunnostettuun laivastoomme, sisältää myös olennaisen osan tuon puolustushaaran historiaa, historian, jota vara-amiraali Koivisto on ollut luomassa ja yli vuosikymmenen ajan johtamassa. Tämä on kunniakas ja kokonainen sotilaan ura, mutta siihen sisältyy vielä monipuolinen toiminta oman aselajin vapaassa yhdistystoiminnassa ja laaja-alaisemmin yeupseeristomme yhteisissä riennoissa. Vara-amiraali Koivisto kuului kaikkiaan viidentoista vuoden ajan seuramme johtokuntaan toimien tästä ajasta kahdeksan vuotta — vv 1960—68 — seuran varapuheenjohtajana tuoden toimintaamme harkittuja aloitteita sekä osoittaen myös johdoportaasta käsin aktiivisuutta pitämällä useitakin esitelmiä ja alustuksia eri tilaisuuksissamme.

KENRAALILUUTNANTTI PAAVO ILMOLA

Kenraaliluutnantti Paavo Ilmola aloitti sotapalveluksensa kotiseudullaan Karjalan kannaksella Savon Jääkärirykmentissä v 1934. Palveltuaan lyhyen ajan ennen Kadettikoulun alkua Pohjan Rykmentissä hän palasi jälleen kotoiseen Viipuriin ja Karjalan Kaartin Rykmenttiin v 1938. Kaartista tuli vuoden 1939 YH:ssa osa 2.Prikaatia, minkä komppanian päällikkönä luutnantti Ilmola kävi talvisodan Kannaksella. Sodan jälkeen hänet määrättiin 8.Prikaatiin komppanian päälliköksi. Mutta jatkosodan alkuvaiheessa hän joutui ”vaihtamaan aselajia”, kun hänestä tuli 11.D:n viestipataljoonan komentaja ja pian

divisioonan viestikomentaja. Näin nuori kapteeni Ilmola joutui tutustumaan melko monipuolisesti sotatoimiyhtymän johtamista koskeviin kysymyksiin, semminkin kun tämä divisioona — 11.D — osallistui hyökkäysoperaatioon Laatokan Karjalassa ja Aunuksen kannaksella, koki neuvostojoukkojen keli-rikkohyökkäykset Syvärillä keväällä 1942, joutui kriittisimmässä vaiheessa Kannaksen torjuntataisteluihin kesällä 1944 ja oli vielä Lapin sodassakin Tornion maihinnoususta Muonion valtaukseseen.

Divisioonan vaativa komentaja esitti viestikomentajansa majuriksi v 1944, mikä osoittaa, että johtamisen välineistö oli toiminut häntä tyydyttävällä tavalla eri vaiheissa.

Sota-aikaa seurasi majuri Ilmolan lyhyt sotilaspiirivaihe ennen kuin hän tuli SKK:uun v 1946. Muistona viestikomentajakaudelta oli majuri Ilmolan lyhyt toimikausi Viestikoulun upseerilinjan johtajana, kunnes pääesikunnan operatiivinen osasto ”peri omansa”. Vuodet 1949—57 kuuluivat siellä toimistoiesiupseerina ja toimistopäällikkönä, vuosi välillä HämJP:n komentajana ja jälleen PE:n operatiiviselle osastolle, nyt osastopäälliköksi sekä v 1962 kenraalimajurin virkaan ja päämajamestariksi.

Kenraalimajuri Ilmola määrättiin v 1966 Panssariprikaatin komentajaksi ja jo samana vuonna Etelä-Suomen sotilasläänin komentajaksi kenraaliluutnantiksi ylennettynä. Tälläkin kerralla palvelu joukoissa jäi vain vierailuksi, sillä jo v 1969 hänet kutsuttiin takaisin PE:aan, nyt pääesikunnan päälliköksi, mistä tehtävästä hän siirtyi täysin palvelleena v 1971 siviiliin ottaen tuolloin kuitenkin vastuulle seuramme puheenjohtajan tehtävät.

Kenraaliluutnantti Ilmolan virkaaura on ulkoisilta puitteiltaan sinänsä melko normaali ja lahjakkaan ja tehtävissään ansioituneen upseerin virkauran kaltainen. Mutta siihen sisältyy puolustusvoimiemme sisäisen kehityksen kannalta varsin merkittävää. Kun puolustusneuvostomme uusittiin nykyisen kaltaiseksi, jolloin poliittisella johdolla on päävastuu maan puolustusvalmiudesta, määrättiin silloinen eversti Ilmola tämän puolustusneuvoston ensimmäiseksi yleissihteeriksi. Tässä tehtävässä vuodet 1958—62 ja pääsihteerinä vuodet 1962—66 sekä jäsenenä vuodet 1969—71 kenraali Ilmola on joutunut tekemään varsin perustavaa laatua olevaa, mutta julkisuudelta näkymätöntä työtä maanpuolustuksemme peruskysymysten selvittelyissä. Voidaan jopa sanoa, että puolustusneuvoston puheenjohtajien melko tiuhaan vaihtuessa neuvoston alkuvuosina kahdeksan vuoden ajan yleis- ja pääsihteerinä toiminut upseeri on merkittäväällä tavalla joutunut vaikuttamaan puolustusneuvoston toimintatapojen muokkaamiseen. Maanpuolustuskorkeakoulutuksen suunnittelu ja käyntiinpano on ehkä näkyvintä tällaista neuvoston sihteeristöä käsin tehtyä.

Seuran toimintaan on kenraali Ilmola osallistunut paitsi viiden vuoden ajan puheenjohtajana, aikaisempina vuosina selostajiston jäsenenä ja arvostelulau-

takunnan yleissotatieteellisen jaoston vanhimpana sekä myös laajan sissitoimintaa koskevan tutkielman laatijana.

* * *

Molemmat uudet kunniajäsenemme, vara-amiraali Koivisto ja kenraaliluutnantti Ilmola ovat tuollaista rauhallista, kestäväää työtä tekevää yleisesikuntaupseerityyppiä, miehiä, jotka rakentavasti sopeutuvat työyhteisöön, mutta ovat voimakastahtoisina myös vastuunalaisina komentajina paikallaan, siis korkeitten mittojen sotilaita.

K J Mikola